

4-ASIS VERSLO IR MOKSLO
FORUMAS

**ŽIEDINĖS EKONOMIKOS PLĖTRA
LIETUVOJE IR ES**

PRANEŠIMŲ TEZĖS
2023, Nr. 4

4TH BUSINESS AND SCIENCE FORUM

**DEVELOPMENT OF THE CIRCULAR
ECONOMY IN LITHUANIA AND THE EU**

ABSTRACTS
2023, No. 4

Sudarytojai:

Gelmina Motiejūnė
Ramunė Bagočiūnaitė
Lina Navalinskaitė
Viktorija Užmiškytė

Recenzentas:

Prof. dr. Žaneta Stasiškienė

BENDRAUKIME:

Kauno kolegijos Verslo fakultetas

Prepared by:

Gelmina Motiejūnė
Ramunė Bagočiūnaitė
Lina Navalinskaitė
Viktorija Užmiškytė

Reviewed by:

Prof. dr. Žaneta Stasiškienė

FIND US ONLINE:

The Faculty of Business of the
Kauno kolegija Higher Education Institution



MIELI SKAITYTOJAI,

jau ketvirtus metus iš eilės Kauno kolegijos Verslo fakultetas pakvietė akademinę bendruomenę ir verslo sektoriaus atstovus diskutuoti bei gilinti žinias itin aktualia žiedinės ekonomikos plėtros tema.

2023 m. lapkričio 30 d. įvyko tarptautinis verslo ir mokslo forumas „Žiedinės ekonomikos plėtra Lietuvoje ir ES“. Šis leidinys apibendrina esmines renginio metu išsakytas mintis ir visuomenei svarbią informaciją žiedinės ekonomikos kontekste.

Leidinys skirtas tobulinti profesines ir asmenines kompetencijas, tinkamas naudoti įvairių studijų programų studijų procese.

DEAR READERS,

for the fourth year in a row, the Faculty of Business of Kauno kolegija Higher Education Institution invited the academic community and representatives of the business sector to discuss and deepen their knowledge on the extremely relevant topic of the circular economy development.

In **2023 November 30** the international business and science forum "Development of Circular Economy in Lithuania and the EU" took place. This publication summarizes the essential ideas expressed during the event and information important to the public in the context of the circular economy.

The publication is intended to improve professional and personal competences, suitable for use in the study process of various study programs.

ŽIEDINĖ EKONOMIKA

Jungtinių Tautų (JT) Klimato kaitos komisijos pateiktos ataskaitos duomenimis (2023), šiuo metu temperatūra žemėje kyla greičiausiai per 2000 metų, anglies dioksido koncentracija didžiausia per 2 mln. metų, o pusė pasaulio gyventojų bent dalinai patiria gėlo vandens trūkumą. Skubūs veiksmai kovojant su klimato kaita ir jos padariniais dar gali padėti sustabdyti negrįžtamus procesus, tačiau turimo laiko limitai yra riboti. Žalioji ekonomika, atsakomybė už aplinką ir sistemingas įpročių keitimas tvarumo link – kiekvieno visuomenės nario indėlis, kurį turi prisiimti tiek vartotojai, tiek įmonės ar sprendimus priimančios asmenys.

2023 m. forumą ir jo metu vykusias diskusijas moderavo **Žaliųjų finansų instituto vadovas Audrius Šilgalis**, turintis ilgametę patirtį finansų srityje. Žaliųjų finansų institutas – tai pirmasis toks Lietuvoje bei Baltijos šalyse įsteigtas žinių ir kompetencijų centras, konsultuosiantis verslo ir viešojo sektoriaus įstaigas įgyvendinant žaliojo finansavimo projektus.

CIRCULAR ECONOMY

According to the report submitted by the United Nations (UN) Commission on Climate Change (2023), the temperature on earth is currently rising at the fastest rate in 2000 years, and the concentration of carbon dioxide is the highest in 2 million years, while half of the world's population is at least partially experiencing a lack of fresh water. Urgent actions to combat climate change and its effects can still help to stop irreversible processes, but the time is limited. Green economy, responsibility for the environment and systematic change of habits towards sustainability is the contribution of every member of society, which must be assumed by both consumers and companies or decision-makers.

The 2023 forum was moderated by the **Head of the Green Finance Institute, Audrius Šilgalis**, who has many years of experience in the field of finance. The Institute of Green Finance is the first such center of knowledge and competences established in Lithuania and the Baltic States, which consults business and public sector institutions in the implementation of green financing projects.



ONLY 32% OF PLASTIC IS
RECYCLED IN EUROPE.
THE GOAL OF THE
EUROPEAN COMMISSION
UNTIL 2030 IS TO RECYCLE
55% OF PLASTIC AND BAN
THE EXPORT OF WASTE
AFTER FOUR YEARS.



ŽIEDINĖ EKONOMIKA: KODĖL IR KAIP?

Jovita Rudnickaitė

Jovita Rudnickaitė, Lietuvos inovacijų centro (LIC) konsultantė, Savanorių asociacijos „Kultūristai“ prezidentė, viena iš kultūros konsjeržų Kaune (VšĮ „Kaunas IN“ iniciatyva). J. Rudnickaitės interesų sritys – įmonių skaitmeninimo / inovacijų auditai, konsultacijos inovacijų finansavimo klausimais ir konsultacinės paslaugos įmonėms.

THE CIRCULAR ECONOMY: WHY AND HOW?

Jovita Rudnickaitė, consultant at Lithuanian Innovation Centre (LIC), president of the "Kultūristai" volunteer association, one of the cultural concierges in Kaunas (initiative of Public Institution Kaunas IN). J. Rudnickaitė's areas of interest are digitalization/innovation audits of companies, consulting on innovation financing and consulting services for companies.

Kodėl turime pereiti prie žiedinės ekonomikos? Ką daro ES, kad vystytų žiedinę ekonomiką? Ko galima tikėtis ateityje?

J. Rudnickaitės teigimu, dėl klimato kaitos ir vyraujančių aplinkosauginių iššūkių, svarbu keisti visuomenės požiūrį į vartojimą bei atliekų tvarkymą.

Pranešėja teigė, jog aplinkosauginis modelis, kuriuo siekiama sumažinti žaliavų naudojimą, skatinti perdirbimą ir įtraukti aplinkai draugiškų dizainų kūrimą, yra ypatingai aktualus šiandieniniame pasaulyje. Klimato kaita yra pasaulinis iššūkis, todėl svarbu atkreipti dėmesį į tautų tarpusavio sąsajas. Jovita išreiškė susirūpinimą dėl atliekų eksporto į kitas šalis, palaikydama atsinaujinančių išteklių valdymo Europoje idėją.

Pranešėjos teigimu, klimato kaita labiausiai atsispindi esminėse temperatūros anomalijose. Europos Sąjunga turi ambicingų tikslų, tokių kaip: iki 2035 m. šiltnamio dujų emisijų mažinimas 55% ir 3 milijardų medžių sodinimas.

Why do we need to switch to the circular economy? What is the EU doing to develop the circular economy? What to expect in the future?

According to J. Rudnickaitė, due to climate change and prevailing environmental challenges, it is important to change society's attitude towards consumption and waste management.

J. Rudnickaitė stated that the environmental model, which seeks to reduce the use of raw materials, promotes recycling and involves the creation of environmentally friendly designs, is especially relevant in today's world. Climate change is a global challenge, so it is important to pay attention to the interconnectedness of nations. Jovita expressed concern about the export of waste to other countries, supporting the idea of managing renewable resources in Europe.

According to the speaker, climate change is most reflected in significant temperature anomalies. The European Union has ambitious targets, such as: by reducing greenhouse gas emissions by 55 % and planting trees by 3 billion until 2035.

Jovitos Rudnickaitės manymu, yra svarbu pereiti prie taisymo bei perdirbimo procesų, o ne nuolatinio naujų prekių įsigijimo, skatinti vartotojus keisti požiūrį į dabartinio elgesio principus. Pranešimo metu buvo paliestas baterijų atliekų valdymo klausimas, ypač elektrinių transporto priemonių atveju. Pranešėja išreiškė šių atliekų perdirbimo būtinumą bei brangių medžiagų, tokių kaip – ličio ir kobalto, atkūrimą.

Jovitos Rudnickaitės teigimu, plastiko tarša išlieka aktualia problema. Europoje perdirbama tik 32% plastiko. Europos Komisijos tikslas – iki 2030 m. perdirbti 55% plastiko bei uždrausti atliekų eksportą po ketverių metų. Pranešimo metu Jovita džiaugėsi vietinėmis iniciatyvomis, pvz.: plastikinių šiaudelių pakeitimas tvariomis alternatyvomis, mokestis už plastikinius maišelius ir kt.

Pranešėja teigė, jog šiuo metu Europoje perdirbamas tik 1% tekstilės. J. Rudnickaitė pabrėžė, jog aktualu finansuoti tyrimus, siekiant rasti veiksmingus būdus perdirbti tekstilę.

Jovita Rudnickaitė stated that it is important to switch to repair and recycling processes, rather than the constant consumption of new goods, to encourage consumers to change their attitude towards the principles of current behavior. The presentation touched on the issue of battery waste management, especially in the case of electric vehicles. The speaker expressed the necessity of recycling this waste and the recovery of expensive materials such as lithium and cobalt.

According to Jovita Rudnickaitė, plastic pollution remains an urgent problem. Only 32% of plastic is recycled in Europe. The goal of the European Commission until 2030 is to recycle 55% of plastic and ban the export of waste after four years. During the presentation, Jovita mentioned the local initiatives such as: replacing plastic straws with sustainable alternatives, a fee for plastic bags, etc.

The speaker stated that currently only 1% of textiles are recycled in Europe. J. Rudnickaitė emphasized that it is important to finance research in order to find effective ways to recycle textiles.

J. Rudnickaitės teigimu, aktualu standartizuoti energijos naudingumo pažymėjimus visoje Europoje, renovuoti senus pastatus, siekiant didinti energijos naudingumą. Taip pat svarbu ieškoti alternatyvų pastatų įrengimui, jog būtų naudojama kuo mažiau taršių medžiagų.

Pranešėjos teigimu, svarbu bendradarbiauti, kurti inovatyvius sprendimus, mąstyti holistiškai ir keisti vartotojų elgseną, siekiant kurti tvarią ateitį.

According to J. Rudnickaitė, it is relevant to standardize energy efficiency certificates throughout Europe, to renovate old buildings in order to increase energy efficiency. Construction processes and buildings were also discussed, for the installation of which alternative, less polluting materials are being sought.

Jovita Rudnickaitė stated that it is crucial to cooperate, create innovative solutions, think holistically and change consumer behavior in order to create a sustainable future.

NUO LINIJINĖS LINK ŽIEDINĖS EKONOMIKOS

VADOVŲ DISKUSIJA

Gediminas Kvietkauskas, „East West Agro“ generalinis direktorius (Lietuva). Vienos didžiausių žemės ūkio technikos įmonių Lietuvoje bendrąkūrėjas ir generalinis direktorius. Pasak G. Kvietkausko, pasaulis keičiasi, o kartu su juo keičiasi ir agroverslas, kuris šiuo metu sparčiai modernėja – jame diegiamos inovatyvios technologijos, taikomi skaitmenizuoti ir automatizuoti veiklos sprendimai.

Gintarė Mockutė, „Town Projects“ projektų vadovė (Lietuva). Gintarė prisijungė prie „Town Projects“ komandos kaip vizualinės rinkodaros specialistė, o toliau specializavosi projektų valdymo srityje. Nuo pat karjeros pradžios dirba kartu su baldų, dizaino ir nekilnojamojo turto verslais, kurie yra susidomėję tvariais sprendimais.

Tadas Stankevičius, VšĮ „Kaunas IN“ vadovas (Lietuva). Daugiau nei 6 metus dirba Kauno miesto savivaldybės VšĮ „Kaunas IN“ (Lietuva). „Kaunas IN“ turi tris pagrindinius tikslus: skatinti Kauno verslo, turizmo ir tarptautinės rinkodaros plėtrą bei sudaryti palankias sąlygas šiai veiklai mieste. Be daugelio kitų laimėjimų, T. Stankevičius padėjo daugiau nei 20 naujų tiesioginių užsienio investicijų projektų atsidaryti savo filialus Kauno mieste ir daugiau nei 10 esamų šių projektų toliau sėkmingai plėstis. VšĮ „Kaunas IN“ vadovas atnaujino miesto programą, skirtą mažoms ir vidutinėms įmonėms bei startuoliams, taip pat įkūrė Tarptautinę verslo bendruomenę Kaune (IBCK).

Jovita Rudnickaitė, Lietuvos inovacijų centro (LIC) konsultantė (Lietuva). Lietuvos inovacijų centro konsultantė, Savanorių asociacijos „Kultūristai“ prezidentė, viena iš kultūros konsjeržų Kaune (VšĮ „Kaunas IN“ iniciatyva). J. Rudnickaitės interesų sritys – įmonių skaitmeninimo / inovacijų auditai, konsultacijos inovacijų finansavimo klausimais ir konsultacinės paslaugos įmonėms.

FROM A LINEAR TO CIRCULAR ECONOMY

CEO ROUNDTABLE

Gediminas Kvietkauskas, CEO of East West Agro (Lithuania). Co-founder and CEO of one of the largest agricultural technical companies in Lithuania. According to G. Kvietkauskas, the world is changing, and agribusiness is changing along with it, which is currently a rapidly modernising field - innovative technologies are being implemented in it, digitalized and automated operational solutions are being applied.

Gintarė Mockutė, Project Manager at Town Projects (Lithuania). Gintarė has joined the Town Projects team as visual marketing specialist and further developed responsibilities in project management. Since starting her career she has been working alongside furniture, design and real estate business which developed interest in sustainable solutions considering these fields and office environment itself.

Tadas Stankevičius, Head of Kaunas IN (Lithuania). Tadas has been working in the public institution of the Kaunas city municipality "Kaunas IN" for more than 6 years. "Kaunas IN" has three main objectives: to promote business, tourism and international marketing development of Kaunas and to create conducive conditions for these activities in the city. Alongside many other achievements, Tadas helped >20 new FDI projects to open their branches in Kaunas & >10 existing FDIs to expand, revamped the city's programme for SMEs & Start-ups, and co-founded International Business Community Kaunas (IBCK).

Jovita Rudnickaitė, consultant at Lithuanian Innovation Centre (LIC), president of the "Kultūristai" volunteer association, one of the cultural concierges in Kaunas (initiative of Public Institution Kaunas IN). J. Rudnickaitė's areas of interest are digitalization/innovation audits of companies, consulting on innovation financing and consulting services for companies.

Pagrindinis šios diskusijos tikslas – atskleisti perėjimą nuo linijinės prie žiedinės ekonomikos. Pokalbio metu akcentuoti iššūkiai, su kuriais susiduriama einant žiediškumo link, analizuoti veiksniai, kuriuos būtina įgyvendinti Lietuvoje ir Europos Sąjungos šalyse bei iškeltas klausimas: kaip prie to gali prisidėti akademinė ir verslo bendruomenės?

Gedimino Kvietkausko manymu, aktualu keisti žemės ūkio sektoriaus įmonių veikimo būdus, perdirbant neorganines bei organines atliekas.

Gintarė Mockutė teigė, jog baldų pramonė stipriai veikia klimato kaitą, todėl aktualu kelti diskusijas apie šio sektoriaus alternatyvius sprendimus.

Tado Stankevičiaus teigimu, viešajam sektoriui reikalingi pokyčiai. Jo manymu, viešasis sektorius turėtų būti tas, kuris parodo pavyzdį, nustato politiką, imasi veiksmų, siekdamas skatinti privačias įmones veikti vienu ar kitu būdu. Tai ypač aktualu Lietuvai, esančiai netoliese Skandinavijos regiono, kuris pirmauja šios krypties inovacijose.

The main goal of this discussion is to reveal the transition from linear economy to the circular economy - what challenges are faced, what still needs to be done in Lithuania and the European Union countries, what academic and business communities can do more.

Gediminas Kvietkauskas stated that it is relevant to change the ways of operation of agricultural sector companies, processing inorganic and organic waste.

Gintarė Mockutė noted that the furniture industry has a strong impact on climate change, so it is relevant to discuss it.

According to Tadas Stankevičius, the public sector needs changes. In his opinion, the public sector should be the one that sets an example, and policy that takes action to encourage private companies to act in one way or another, especially for Lithuania, which is located near the Scandinavian region, leading in these innovations.

Matomas poreikis keisti požiūrį, kadangi labai ilgai vyravo stereotipas, jog žiediško ar tvarumo praktikos taikomos tik ekonomiškai išsivysčiusiose šalyse. Tado Stankevičius manymu, cikliškas, tvarumas ir perdirbimo praktikos tampa aktualios verslams, todėl tai yra galimybė viešajam sektoriui nustatyti sektiną pavyzdį.

G. Mockutės požiūriu, įmonėms, siekiančioms įdiegti žiedinius verslo modelius, svarbu bendradarbiauti su kitomis įmonėmis, kadangi vienos organizacijos atliekos gali tapti kitos įmonės turtu.

G. Kvietkauskas akcentavo, jog kiekvienas verslas yra likvidus. Jei norima išgyventi – matoma būtinybė nuolatiniams pokyčiams. Valstybei priėmus naujus įstatymus, verslams tai sukelia neigiamas reakcijas, tačiau tuo pačiu paskatina svarstymus apie pritaikomumo galimybes.

Tadas Stankevičius diskusiją papildė požiūriu, jog dėl per didelio rizikos vengimo bei konservatyvių praktikų taikymo viešajame sektoriuje, Lietuvoje trūksta inovacijų.

A change of attitude is needed, as there has been a very long stereotype that circularity or sustainability practices are only used in developed economies. It is noticeable that cyclicity, sustainability and recycling practices are becoming relevant for businesses, so the public sector should be the one that sets the example.

In the opinion of Gintarė Mockutė, for companies seeking to implement circular business models, it is important to collaborate with other companies, as one organization's waste can become another company's asset.

Gediminas Kvietkauskas stated that every business is liquid. If you want to survive, there is a need for constant change. When the state passes new laws, it creates negative reactions for businesses, but at the same time it prompts consideration of the possibilities of applicability.

Tadas Stankevičius emphasized that due to risk avoidance and the application of conservative practices in the public sector, there is a lack of innovation in Lithuania.

T. Stankevičiaus manymu, politikai į tvarumo situaciją žiūri trumparegiškai, o įmonės nerizikuoja dėl mažų pelno maržų. Didelės investicijos į mokslinius tyrimus ir plėtrą turėtų būti subsidijuojamos ES lygmeniu, taip būtų išlaikytas konkurencingumas su kitais žemynais. Tadas Stankevičius taip pat akcentavo, kad MTEP yra kapitalo reikalaujanti investicija, ir sprendimai turėtų būti priimami ne tik Europos, bet ir tarptautiniu lygmeniu.

G. Mockutė papildo, kad turėtų būti atrandama pusiausvyra tarp tikro griežto reguliavimo, ką įmonės turėtų daryti, ir erdvės naujovėms.

Jovita Rudnickaitė akcentavo, jog išsilavinimas yra ekonomikos pagrindas, o bendradarbiavimas tarp akademinės bendruomenės bei verslo – esminis tyrimų ir novatoriškų idėjų variklis. Versle yra daugybė galimybių inovacijų plėtrai. Dėl šios priežasties J. Rudnickaitė pabrėžė, kad mokslininkai ir įmonės turi glaudžiai bendradarbiauti, vykdyti mokslinius tyrimus bei eksperimentinę plėtrą, ieškant realių galimybių ir sprendimų.

According to T. Stankevičius, politicians have a short-sighted view of the sustainability situation, and companies do not take risks due to small profit margins. Significant investments in research and development should be subsidized at the EU level in order to maintain competitiveness with other continents. Tadas Stankevičius also emphasized that R&D is a capital-intensive investment, and decisions should be sought not only at the European, but also at the international level.

In the opinion of Gintarė Mockutė, there should be a balance between real strict regulation of what companies should do and space for innovation.

Jovita Rudnickaitė emphasized that education is the basis of the economy, and cooperation between the academic community and business is a key driver of research and innovative ideas. There are many opportunities for innovation in business. For this reason, J. Rudnickaitė emphasized that scientists and companies must cooperate closely, carry out scientific research and experimental development, looking for real opportunities and solutions.

T. Stankevičius manymu, visada galima pasimokyti vieniems iš kitų, o daugiausiai dėmesio reikėtų skirti moksliniams tyrimams ir plėtrai bei bendradarbiavimui su akademinė bendruomene. Svarbu įgyvendinti šias idėjas ne tik aplinkosaugos, bet ir verslo ilgalaiškės perspektyvos kontekste, didinant konkurencingumą pasauliniu mastu.

Visi diskusijos dalyviai vienareikšmiškai sutiko, jog Europos Sąjungoje, kalbant apie žiediško kontekstą, pirmauja Suomija, kuri gali būti pavyzdžiu kitoms šalims inicijuojant panašios krypties pokyčius.

VšĮ „Kaunas IN“ vadovas akcentavo, jog užsienio investicijos Lietuvoje ne tik suteikia didesnes atlyginimų perspektyvas ir pasaulinių vardų integraciją, bet ir įneša gerųjų praktikos pavyzdžių, ypač iš perdirbimo perspektyvos. Dėl šios priežasties įmonėse dirbantys žmonės pradeda tikėti šiomis vertybėmis. Tai svarbu, nes be visuomenės palaikymo ir noro keistis, politikai nebus linkę inicijuoti reikiamų veiksmų.

According to T. Stankevičius, it is always possible to learn from each other, and the most attention should be paid to scientific research and development and cooperation with the academic community. It is crucial to implement these ideas not only in the context of environmental protection, but also in the context of the long-term perspective of business, increasing competitiveness on a global scale.

All the participants in the discussion unequivocally agreed that Finland is the leader in the context of circularity in the European Union, which can be an example for other countries to initiate changes in a similar direction.

Head of Kaunas IN emphasized that foreign investment in Lithuania not only provides higher salary prospects and the integration of global names, but also brings good practice examples, especially from the perspective of processing. Because of this, people working in companies start to believe in these values. This is important because without public support and willingness to change, politicians will not be inclined to initiate the necessary actions.



IT IS NECESSARY TO
PROMOTE AWARENESS
AND EDUCATION ABOUT
THE PRINCIPLES OF THE
CIRCULAR ECONOMY
IN SOCIETY, TO GIVE
PRIORITY TO CIRCULAR
CONSUMERISM, WHICH
COULD REDUCE THE
AMOUNT OF WASTE.



ŽIEDIŠKUMAS IR VIEŠASIS SEKTORIUS

Tadas Stankevičius

Tadas Stankevičius daugiau nei 6 metus dirba Kauno miesto savivaldybės VšĮ „Kaunas IN“. „Kaunas IN“ turi tris pagrindinius tikslus: skatinti Kauno verslo, turizmo ir tarptautinės rinkodaros plėtrą bei sudaryti palankias sąlygas šiai veiklai mieste. Be daugelio kitų laimėjimų, T. Stankevičius padėjo daugiau nei 20 naujų tiesioginių užsienio investicijų projektų atsidaryti savo filialus Kauno mieste ir daugiau nei 10 esamų šių projektų toliau sėkmingai plėstis. VšĮ „Kaunas IN“ vadovas atnaujino miesto programą, skirtą mažoms ir vidutinėms įmonėms bei startuoliams, taip pat įkūrė Tarptautinę verslo bendruomenę Kaune (IBCK).

CIRCULARITY AND PUBLIC SECTOR

Tadas has been working in the public institution of the Kaunas city municipality “Kaunas IN” for more than 6 years. “Kaunas IN” has three main objectives: to promote business, tourism and international marketing development of Kaunas and to create conducive conditions for these activities in the city. Alongside many other achievements, Tadas helped more than 20 new FDI projects to open their branches in Kaunas & more than 10 existing FDIs to expand, revamped the city's programme for SMEs & Start-ups, and co-founded International Business Community Kaunas (IBCK).

Tado Stankevičiaus teigimu, užsienio investicijos teigiamai prisideda prie visuomenės ekonominės ir socialinės vertės kūrimo. Vis dėlto viešajame sektoriuje žiediško sąvoka tebėra iššūkis, ypač miesto lygmeniu, dėl strateginių planų bei tikslų trūkumo.

Miesto valdžia gali tapti pavyzdžiu, nustatant taisykles ir standartus, kaip tai daro Paryžius. Remiantis minėtu pavyzdžiu, pastatų griovimas atitiktų žiediško principus, pakartotinai panaudojant susidarančias statybines atliekas naujiems projektams ar kitoms reikmėms. Tado Stankevičiaus manymu, tvarių praktikų subsidijavimas (finansinės paramos suteikimas) inicijuotų inovacijas bei bendradarbiavimą tarp skirtingų sektorių siekiant bendros naudos.

Pranešėjo teigimu, visuomenėje būtina skatinti sąmoningumą bei švietimą apie žiedinės ekonomikos principus, pirmenybę teikti žiediniam vartotojiškumui, kuris galėtų sumažinti atliekų kiekį. Nors vartotojiškumas skatina ekonomikos augimą, tačiau tik keičiant vartojimo įpročius, galima sukontroliuoti atliekų mastą.

According to Tadas Stankevičius, foreign investments contribute positively to the creation of economic and social value of society. However, in the public sector, the concept of circularity remains a challenge, especially at the city level, due to the lack of strategic plans and goals.

The city government can become an example by setting rules and standards, as Paris does. Based on the above example, the demolition of buildings would comply with the principles of circularity, by reusing the resulting construction waste for new projects or other uses. According to Tadas Stankevičius, subsidizing sustainable practices (providing financial support) would initiate innovation and cooperation between different sectors for common benefit.

T. Stankevičius stated that it is necessary to promote awareness and education about the principles of the circular economy in society, to give priority to circular consumerism, which could reduce the amount of waste. Although consumerism promotes economic growth, the amount of waste can be controlled only by changing consumption habits.

Tadas Stankevičius pateikė pavyzdį – juodąjį penktadienį, kuris parodo kaip nuolaidos skatina neapgalvotus pirkimus, lemiančius perteklinį vartojimą.

Pranešėjas akcentavo, jog viešojo sektoriaus įstaigos turi prisidėti prie atliekų perdirbimo skatinimo, tačiau čia susiduriama su tam tikrais iššūkiais, įskaitant atliekų transportavimą ar perdirbimo gamyklų poreikį. Dėl šios priežasties svarbu sukurti nacionalinę perdirbimo strategiją, kuri apibrėžtų paklausos ir procesų valdymo grandis šalies mastu.

Pranešėjas pateikė Amsterdamo pavyzdį: susidūrus su problema, jog nėra galimybės perdirbti tam tikrų atliekų (pvz.: kūdikių vystyklių), buvo bendradarbiaujama su vienu iš universitetų, kuris rado būdą problemai išspręsti – pastatyti naują atliekų deginimo gamyklą, kurios veikimo metu gaunama energija. Tadas Stankevičius akcentavo, jog Kaunas taip pat turi atliekų deginimo gamyklą (Kauno kogeneracinė jėgainė), kuri leidžia iš neperdirbamų atliekų sukurti energijos šaltinį.

Tadas Stankevičius gave an example - Black Friday, which shows how discounts encourage reckless purchases that lead to overconsumption.

Speaker emphasized that public sector institutions must contribute to the promotion of waste recycling, but there are certain challenges, including waste transportation or the need for recycling factories. For this reason, it is important to create a national recycling strategy that defines the demand and process management chains at the national level.

Speaker gave an example from Amsterdam: in the absence of the possibility to recycle certain waste, like baby diapers, there was a collaboration with one of the universities that found a way to solve the problem - to build a new waste incineration factory, which produces energy during its operation. Tadas Stankevičius emphasized that Kaunas also has a waste incineration factory (Kaunas cogeneration plant), which allows creating an energy source from non-recyclable waste.

Tuo tarpu viena iš Lietuvos komunalinių paslaugų įmonių paskelbė, kad panaudos pelenus, kurie liks po deginimo proceso, klojant asfaltą gatvėse. Pranešėjo teigimu, nors ši technologija tebėra bandoma, tačiau tai puikus žiediško pavyzdys, kaip produktas apeina visą vartojimo ratą ir grįžta į kasdieninį naudojimą.

T. Stankevičius akcentavo, jog transportas ir susisiekimas mieste sukelia iššūkių, įskaitant eismo kamščius ir oro taršą. Kaune buvo sukurtas darnaus mobilumo planas, tačiau gyventojų kaita ir miesto problemos išlieka. Pranešėjas teigė, jog savivaldybės siekia sukurti patrauklią aplinką, jog gyventojai grįžtų gyventi į miesto centrinės zonas. T. Stankevičius pabrėžė, jog Kaunas investuoja į inovacijas, plėtoja tvaraus transporto alternatyvas ir vykdo infrastruktūros projektus, atsižvelgiant į darnios plėtros principus. Kauno savivaldybė skatina tvarumą, atliekų mažinimą ir efektyvesnį išteklių naudojimą, tam pritaikant viešuosius pirkimus. Tai parodo, jog akademinės bendruomenės, privataus ir viešojo sektoriaus bendradarbiavimas yra vertingas įrankis, siekiant bendro žiedinės ekonomikos tikslo.

Meanwhile, one of the Lithuanian utility companies has announced that they will use the ashes that will remain after the burning process when laying asphalt on the streets. Although this technology is still experimental, it is a great example of circularity, how a product goes around the whole consumption circle and returns to our daily use.

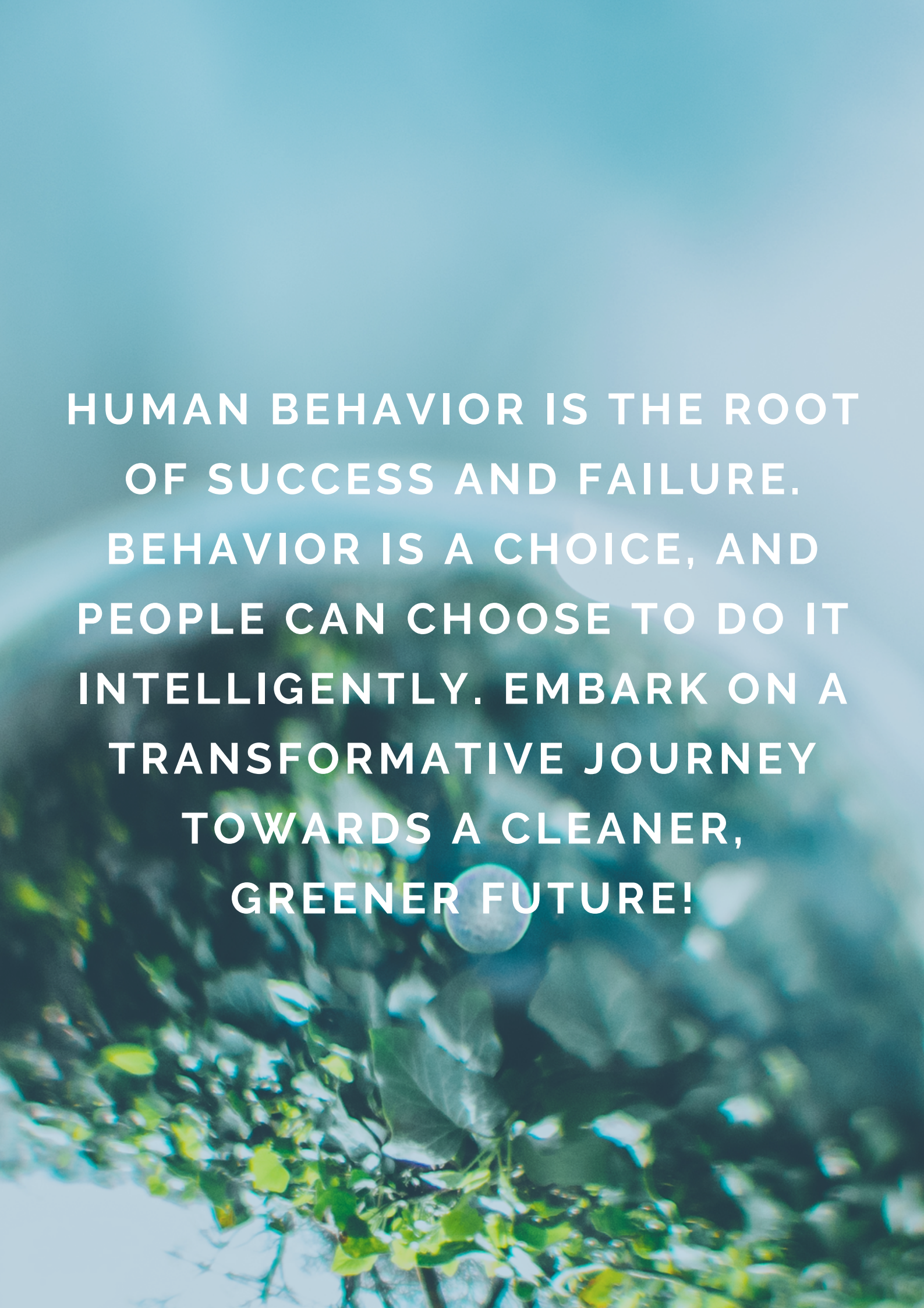
T. Stankevičius emphasized that transport and communication in the city cause challenges, including traffic jams and air pollution. A sustainable mobility plan was created in Kaunas, but the population change and the city's problems remain. The speaker stated that the municipalities strive to create an attractive urban environment so that residents return to live in the city's central areas. T. Stankevičius emphasized that Kaunas invests in innovations, develops sustainable transport alternatives and implements infrastructure projects, taking into account the principles of sustainable development. The municipality of Kaunas promotes sustainability, waste reduction and more efficient use of resources by adapting public procurement. This shows that cooperation between the academic community, the private and the public sector is a valuable tool to achieve the common goal of a circular economy.

Pranešėjo teigimu, viešasis transportas Kaune patyrė svarbius evoliucinius pokyčius. Miestui įsigijus naujus hibridinius autobusus, sumažintos eksploatacijos išlaidos, sukurtas teigiamas viešojo transporto įvaizdis. Be to, vykdomas darnaus miesto plėtros planas ir nauji gyvenamieji rajonai skatina miestiečius grįžti į pagrindinius gyvenamuosius rajonus, taip sumažinant perkrautų priemiesčių problemas.

Tado Stankevičiaus manymu, Kauno pastangos vykdyti išsikeltus žiedinės ekonomikos tikslus yra svarbus bei reikšmingas žingsnis miesto tvarumo užtikrinimui, tačiau strategijos įgyvendinimui reikalinga politinė ir išorinė parama. Miesto gyventojai, bendruomenė ir valdžios institucijos yra įsipareigojusios siekti žiedinės ekonomikos bei tvarumo, kuriant gyvenamąją aplinką, kuri atitinka šiuolaikinius reikalavimus ir gerovės standartus.

According to the speaker, public transport in Kaunas has undergone important evolutionary changes. After the city purchased new hybrid buses, operating costs were reduced and a positive image of public transport was created. In addition, the sustainable urban development plan and new residential areas encourage urban residents to return to the main residential areas, thus reducing the problems of congested suburbs.

According to Tadas Stankevičius, Kaunas' efforts to fulfill the goals of the circular economy are an important and necessary step to ensure the city's sustainability, but the implementation of the strategy requires political and external support. The city's residents, community and government are committed to the circular economy and sustainability to create a living environment that meets modern requirements and welfare standards.



HUMAN BEHAVIOR IS THE ROOT
OF SUCCESS AND FAILURE.
BEHAVIOR IS A CHOICE, AND
PEOPLE CAN CHOOSE TO DO IT
INTELLIGENTLY. EMBARK ON A
TRANSFORMATIVE JOURNEY
TOWARDS A CLEANER,
GREENER FUTURE!



ASMENINIS ATLIEKŲ TVARKYMAS: ĮTAKOS MŪSŲ SPRENDIMŲ PRIĖMIMO PROCESUI IDENTIFIKAVIMAS

Jay Johnson

Jay Johnson yra nacionaliniu mastu (JAV) žinomas pranešėjas, treneris ir koučeris, kuris specializuojasi komunikacijos ir lyderystės ugdyme. J. Johnson su dideliu entuziazmu dirba su vadovais ir organizacijomis, kad padėtų jų komandoms, didintų pelną ir keistų kultūrą elgsenos intelekto pagalba. Jis jau skaitė pagrindinius pranešimus, seminarus ir paskaitas daugiau nei 30 šalių 4 žemynuose, parašė keletą darbų, publikavo straipsnius „Forbes“ ir atsirado tarp perkamiausių knygų autorių. J. Johnson dirbo vietos (JAV) vyriausybėje ir buvo pasaulinės tarptautinės nevyriausybines organizacijos viceprezidentas.

PERSONAL WASTE MANAGEMENT: IDENTIFYING INFLUENCES ON OUR OWN DECISION-MAKING PROCESS

Jay Johnson (USA) is an internationally renowned speaker, trainer, and coach specialising in communication and leadership development. Jay is passionate about guiding leaders and organizations to empower teams, grow profits, and transform culture through behavioural intelligence. He has already given keynotes, workshops, and lectures in more than 30 countries across 4 continents, authored several papers, published articles on Forbes, and contributed a chapter to a best-selling book, also, Jay served in local (United States) government and as an International Vice President for a global NGO.

Pranešimo metu TEDx pranešėjas ir elgesio specialistas J. Johnson dalijosi pagrindiniais elementais, lemiančiais žmogaus sprendimus.

Nuo pasąmonės sukeltų veiksmų iki visuomenės normų – tai parodo kaip elgsenos įžvalgos iš Elgsenos elementų programos (www.behavioralelements.com) gali įgalinti išsivaduoti iš įprastų modelių ir sudaryti sąlygas pagrįstiems, tvariems asmeninių atliekų tvarkymo elgsenos pasirinkimams. Esminis šio pranešimo tikslas – atskleisti žmogaus pasirinkimų paslaptis ir leisti į permainingą kelionę švaresnės, ekologiškesnės ateities link!

Jay Johnson teigimu, žmogaus elgesys yra sėkmės ir nesėkmės šaknys. Elgesys – pasirinkimas, o žmonės gali pasirinkti tai daryti protingai. Be to, egzistuoja elementai, darantys įtaką kasdieniams pasirinkimams. Geresni pasirinkimai kyla iš sąmoningumo ir praktikos. Pranešėjas pristatė dr. Paulo Lawrence'o ir dr. Nitin Nohria (Harvardo) 4 varomųjų jėgų sistemą ir kaip ji susieta su elgesio elementais.

In this exciting keynote session, 2X TEDx Speaker and behavioural specialist Jay Johnson shared the core elements that shape our decisions.

From subconscious triggers to societal norms, this keynote showcases how behavioural insights from the Behavioral Elements Program and 4-Drive Framework (www.behavioralelements.com) can empower us to break free from habitual patterns and enable informed, sustainable choices in our own personal waste management behaviours. The main goal of this keynote - to uncover the secrets behind our choices and embark on a transformative journey towards a cleaner, greener future!

Jay Johnson stated that human behavior is the root of success and failure. Behavior is a choice, and people can choose to do it intelligently. In addition, there are underlying influences that impact everyday choices. Better choices come from awareness and practice. The speaker presented Dr. Paul Lawrence and Dr. Nitin Nohria's (Harvard) 4 Drive Framework and how it maps to the Behavioral Elements.

- **Ugnis.** Pagrindiniai žodžiai, apibūdinantys ugnies tipą, yra: konkurencingumas, veržlumas, aistra, dominavimas, impulsyvumas, motyvacija, atkaklumas, savarankiškumas, susikaupimas, ryžtas.
- **Žemė.** Pagrindiniai žodžiai, apibūdinantys žemės tipą, yra: orientuotas į procesą, struktūrą, analitiką, mažantis apie sistemas, logiškas, nelankstus, valdomas.
- **Oras.** Pagrindiniai žodžiai, apibūdinantys oro tipą, yra: abstraktus, novatoriškas, kūrybingas, atradėjas, sklandus, dinamiškas, prisitaikantis, lankstus, vizionieriškas, orientuotas į sprendimus, neorganizuotas, protingas.
- **Vanduo.** Pagrindiniai žodžiai, apibūdinantys vandens tipą, yra: bendradarbiaujantis, orientuotas į žmones, draugiškas, šiltas, vengiantis konfliktų, sklandus, įsitraukęs, jautrus, dėmesingas.
- **Fire.** Key words that describe the fire element are: competitive, direct, driven, passionate, dominating, impulsive, motivated, persistent, self-reliant, focused, determined.
- **Earth.** Key words that describe an earth element are: process-focused, systems thinking, rigid, analytical, structural, logical, inflexible, control.
- **Air.** Key words that describe the air element are: abstract, innovative, creative, discoverer, flighty, dynamic, adaptive, flexible, visionary, scattered, disorganized, clever.
- **Water.** Key words that describe the water element are: cooperative, people-oriented, friendly, warm, conflict-avoidant, empathetic, engaged, sensitive, considerate.

Jay Johnson pateikia argumentus, kaip pasireiškia tvarumo stabdymas per minėtus elementus:

- Ugnis – nekantrumu, impulsyvumu, mūšių pralaimėjimu, susitelkimu į asmeninę naudą.
- Žemė – atsargumu, orientacija į politiką, nelankstumą, susitelkimu į struktūrą.
- Oras – organizavimu, sekimu, bendradarbiavimu, sprendimų paralyžiumi, dėmesiu idėjoms.
- Vanduo – sutarimu, rizika, perdegimu, orientacija į harmoniją.

5 elgsenos taktikos, padedančios pakeisti asmeninius atliekų tvarkymo įpročius:

- Trinties sumažinimas (palengvinimas);
- Užuominų pateikimas (priminimas);
- Strategijų pasidalijimas (problemų vengimas);
- Rezultatų išlaikymas (padidinamas matomumas);
- Pergalių šventimas (puoselėjimo apdovanojimo elgesio strategija).

Minėti tipai taip pat veikia pagrindinius atliekų tvarkymo sėkmės (ir nesėkmės) elementus: bendradarbiavimą, planavimą, sprendimų priėmimą, tikslus, atsakomybę.

Jay Johnson made the case for how sustainability inhibition manifests itself through the above elements:

- Fire - impatience, impulsiveness, losing battles, focused on personal gains.
- Earth - cautious, policy-oriented, rigidity, focused on Structure.
- Air - organization, follow through, collaboration, decision paralysis, focus on ideas.
- Water - consensus, risk-averse, self-burnout, focused on harmony.

5 behavioral tactics to help change personal waste management habits:

- Reduction of friction (make it easy);
- Provide cues (reminders and nudge);
- Share strategies (not problems);
- Keep score (make it visible);
- Celebrate victories (reward behavior).

The types mentioned also affect the key elements of success (and failure) in waste management: collaboration, planning, decision making, goals, accountability.

ŽIEDINĖS EKONOMIKOS VEIKIMAS

TEMINĖ PRANEŠĖJŲ DISKUSIJA

Dr. Ioseb Gabelaia, RISEBA taikomųjų mokslų universiteto docentas (Latvija). Marketingo, komunikacijos ir vadybos specialistas, turintis daugiau nei 10 metų patirtį aukštojo mokslo srityje. Ioseb yra Amerikos rinkodaros asociacijos (AMA) bei Europos rinkodaros ir vadybos asociacijos (EUMMAS) narys.

Vera Wamsteeker, AnGOAn (Nyderlandai) prekės ženklo architektė. Po daugiau nei dvylikos metų darbo rinkodaros agentūroje, atsižvelgusi į asmenines vertybes, tapo nepriklausoma savo srities specialiste, padedančia prekių ženklo ir organizacijoms pasaulį paversti geresne vieta.

Franziska Mesche – drabužių įmonės „Tripulse“ įkūrėja ir generalinė direktorė (Švedija). Įmonės misija – gaminti drabužius iš plastiko bei naudoti novatoriškas natūralias medžiagas.

THE CIRCULAR ECONOMY IN ACTION

THEMATIC PANEL DISCUSSION

PhD Ioseb Gabelaia, Associate Professor at RISEBA University of Applied Sciences (Latvia). A marketing, communication and management specialist with over 10 years of extensive experience in higher education. Ioseb is a member of American Marketing Association (AMA) and European Marketing and Management Association (EUMMAS).

Vera Wamsteeker, Brand Architect of AnGOAn (The Netherlands). Brand Architect Angoan. After more than twelve years of agency experience in marketing (big) brands, she follows her heart and, as an independent Brand Architect, builds brands and organisations that want to make the world a better place.

Franziska Mesche, founder & CEO of Tripulse (Sweden). The founder of the activewear company Tripulse and we are on a mission to make free activewear from plastic and use innovative natural materials instead, that are naturally good for bodies and the planet.

Pagrindinis šios diskusijos tikslas – pasidalinti tyrimų rezultatais ir praktiniais pavyzdžiais apie žiedinės ekonomikos įgyvendinimą Europos Sąjungos šalyse.

Ioseb Gabelaia pristatė įgyvendintą projektą, kurio metu atliktas „Dėstytojų gerovės išlaikymas aukštosiose mokyklose“ tyrimas. I. Gabelaia pažymi, jog tyrimo metu respondentai įvertino skirtingus faktorius darbo vietoje, atskleisdami reikšmingą įtaką jų savijautai. Rezultatai parodė būtinybę sutelkti dėmesį į tvarios pedagogų gerovės aukštosiose mokyklose užtikrinimą. Be to, kai principai taikomi pedagogų gerovės kontekste, šie elementai gali padėti sukurti atsparesnę ir labiau skatinančią darbo aplinką. Tyrimo tikslas – efektyviau naudoti išteklius, tokiu būdu gerinant tiek mokytojų veiklą, tiek jų savijautą. Pagrindinės išvados pabrėžia svarbą sukurti palankią aplinką mokytojų gerovei aukštosiose mokyklose užtikrinti.

Key points of the discussion: the main goal of this discussion - to share research results and practical examples of how the circular economy is implemented in European Union countries.

Ioseb Gabelaia presented the implemented project during which the study "Maintaining the Well-being of Teachers in Higher Education" was carried out. I. Gabelaia noted that during the study, the respondents evaluated different factors at the workplace, revealing a significant influence on their well-being. The results indicated the need to focus on ensuring the sustainable well-being of educators in higher education. Besides, when principles are applied to the context of the well-being of teachers, these principles can contribute to a more resilient and encouraging working environment. The aim of the study is to use resources more efficiently, thus improving both teachers' performance and their well-being. The main findings highlight the importance of creating a supportive environment for teacher well-being in higher education.

Vera Wamsteeker pažymi, jog daugelis jos klientų žiedine ekonomika pradėjo domėtis dar prieš jai tariant madingo elgesio tendencija. Jos manymu bendradarbiavimas yra vienas iš svarbiausių dalykų žiediškumo modelyje, kadangi beveik nėra galimybės pilnavertiškai įgyvendinti keliamus principus uždaroje organizacijoje. Olandijoje nustatyta programa, kurioje numatytas tikslas tapti žiediniu kraštu iki 2050 m. Iki 2030 m. planuojama sumažinti pirminių žaliavų naudojimą 50 %, o 2050 m. – 100 %. Taip pat Olandija turi žiedinį tašką, kuriame įmonės gali bendradarbiauti ir dalintis turimomis žiniomis, taip dar kartą akcentuojant bendradarbiavimo svarbą žiedinėje ekonomikoje.

Franziska Mesche, „Tripulse“ įmonės įkūrėja, su dideliu susidomėjimu pristatė įmonės tvarumo iniciatyvas ir įsipareigojimus. „Tripulse“ – neseniai įkurtas verslas, specializuojantis drabužių gamyboje, ypatingą dėmesį skiriant natūralių medžiagų naudojimui ir plastiko vengimui. Ši įmonė savo veiklą vykdo virš dviejų metų, tačiau jau dabar pasižymi unikalia vizija ir misija, siekdama suvienyti mados ir tvarumo principus.

Vera Wamsteeker notes that many of her clients became interested in the circular economy even before it became a fashionable behavior trend. In her opinion, cooperation is one of the most important things in the model of circularity, because it is almost impossible to fully implement the proposed principles in a closed organization. The Netherlands has set a program to become a circular country by 2050. Until 2030 it is planned to reduce the use of primary raw materials by 50%, and by 2050 - 100%. The Netherlands also has a circular point where companies can collaborate and share knowledge, thus once again emphasizing the importance of cooperation in a circular economy.

Franziska Mesche, founder of Tripulse, presented the company's sustainability initiatives and commitments with great interest. Tripulse is a recently established business specializing in clothing with a focus on using natural materials and avoiding plastic. This company has been operating for just over two years, but already has a unique vision and mission to unite the principles of fashion and sustainability.

Pagrindinis „Tripulse“ tikslas yra kurti drabužius, kurių gamyboje būtų atsisakoma plastiko. Įmonė naudoja tik natūralias medžiagas, kurdama ne tik madingus, bet ir ekologiškus produktus. F. Mesche pabrėžė, kad jų veikla orientuota į ilgalaikį drabužių naudojimą ir galimybę juos perdirbti arba kompostuoti pasibaigus jų būvio ciklui. Tai yra aiškus žiedinės ekonomikos principų įgyvendinimas praktikoje.

Viena iš svarbiausių „Tripulse“ inovacijų – „zero waste“ parduotuvė, kurioje pardavinėjami dėvėti drabužiai. Ši idėja ne tik sumažina atliekų kiekį, bet ir skatina vartotojų sąmoningumą apie prekių panaudojimo ciklą bei tvarų vartojimą. Be to, įmonė teikia drabužių atkūrimo paslaugas, prisidedant prie ilgesnio drabužių naudojimo periodo.

Įmonė remiasi verslo modeliu, kuomet tvarūs sprendimai priimami nuo drabužių kūrimo ar dizaino sprendimų iki atitinkamų medžiagų parinkimo. Nors „Tripulse“ yra jauna įmonė, jos įsipareigojimas tvarumui ir žiedinei ekonomikai rodo aiškią viziją kurti ne tik madingus, bet ir aplinką tausojančius produktus. Ši įmonė, per trumpą laikotarpį, jau spėjo pasiekti pripažinimą derinant inovacijas su tvarumu.

The main goal of Tripulse is to create clothes that are produced without plastic. The company uses only natural materials, creating not only fashionable, but also ecological products. F. Mesche emphasized that their activities are focused on the long-term use of clothes and the possibility of recycling or composting them at the end of their life cycle. This is a clear implementation of the principles of the circular economy in practice.

One of the most important innovations of Tripulse is the zero waste store, which sells second-hand clothes. This idea not only reduces the amount of waste, but also promotes consumer awareness about the cycle of product use and sustainable consumption. In addition, the company provides clothing repair services, contributing to a longer period of use of clothes.

Company is based on a business model where sustainable decisions are made from clothing development or design decisions to the selection of appropriate materials. Although Tripulse is a young company, in a short period of time, has already managed to achieve recognition for combining innovation with sustainability.



THERE IS A NEED TO
IMPLEMENT IMPROVED
TRACKING AND PRODUCT
DEVELOPMENT SYSTEMS
THAT ALLOW THE
TRACEABILITY OF EVERY
MATERIAL USED IN
PRODUCTION.



KAIP PAKEISTI VARTOTOJŲ ELGESĮ SIEKIANT SKATINTI TARPTAUTINĖS ŽIEDINĖS EKONOMIKOS PLĖTRĄ

Vera Wamsteeker

Vera Wamsteeker – prekės ženklo „AnGOAn“ architektė. Po daugiau nei dvylikos metų darbo rinkodaros agentūroje, atsižvelgusi į asmenines vertybes, tapo nepriklausoma savo srities specialiste, kuriančia prekių ženklus ir organizacijas, norinčias paversti pasaulį geresne vieta.

HOW TO SHIFT CONSUMER BEHAVIOR FOR INTERNATIONAL CIRCULAR ECONOMY DEVELOPMENT

Brand Architect of AnGOAn. After more than twelve years of agency experience in marketing (big) brands, she followed her heart and, as an independent Brand Architect, builds brands and organisations that want to make the world a better place.

Pranešėja aptarė 8 didžiausias žiedinės ekonomikos tendencijas, gilinantis į vartotojų elgseną. Keliamas klausimas, kaip galime pereiti prie žiediškos kliento kelionės?

Remdamasi olandų programos „Tegenlicht“ pavyzdžiu, pranešėja išskėlė klausimą apie tvarumą, analizuodama gaminius kaip dulkių siurbliai, kuriuos sudaro 220 skirtingos dalys. Ji pabrėžė būtinybę diegti patobulintas sekimo bei produkto kūrimo sistemas, kurios padidintų tiekimo grandinių skaidrumo rodiklius bei identifikuotų medžiagų, gaminio kilmę.

Kitas svarbus aspektas – dalijimasis, kurį pranešėja laiko aplinkai mažiau kenksminga alternatyva nei perdirbimas. Vera Wamsteeker prognozuoja, kad ateityje visuomenė vis dažniau dalinsis, pavyzdžiui, automobiliais, dviračiais, puodeliais, baldais ir kt.

Žiedinis dizainas – būtinas aspektas siekiant ilgalaikių bei lengvai perdirbamų produktų. Pranešėja ragina keisti gamybos fokusą ir grįžti prie ciklinio dizaino, kuriuo siekiama efektyviai panaudoti turimus išteklius.

8 Big trends in the circular economy, diving deeper into the trend of consumer behaviour. How can we shift to a circular customer journey? What can policy makers do? And what can you do?

Using the example of the Dutch program Tegenlicht, the speaker raised the question of sustainability by analyzing products like vacuum cleaners, which consist of 220 different parts. She emphasized the need to implement improved tracking and product development systems that would allow tracing every material used in production. This would increase the transparency indicators of the supply chains and identify the origin of the materials and the product.

Another important aspect is sharing, which the speaker considers to be a less harmful alternative to recycling. Vera Wamsteeker predicts that in the future society will increasingly share things like cars, bikes, cups, furniture, etc.

The circular design is a necessary aspect for long-lasting and easily recyclable products. The speaker calls for a change in the focus of production and a return to cyclical design, which aims to use available resources efficiently.

Pranešime taip pat buvo akcentuota bendradarbiavimo svarba. Pavyzdžiui, „Levi's“ bendradarbiauja su „Renewcell“ įmone, kuri perdirba seną tekstilę, kartu sukūrė pirmuosius „žiedinius“ džinsus. Vera Wamsteeker dalijosi mintimis apie atliekų panaudojimo galimybes, pavyzdžiui, panaudotų produktų integravimą į mados industriją.

Pasak pranešėjos, visos šios tendencijos yra susijusios su medžiagomis ir sisteminiiais pokyčiais, tačiau tik maždaug 10 % recenzuojamų straipsnių apie žiedinę ekonomiką akcentuoja vartojimą ir vartotoją.

V. Wamsteeker teigė, kad žmonių elgesys yra esminis šio perėjimo proceso elementas. Politikos ir teisės aktai, ypač ES, taip pat laikomi svarbiais veiksniais skatinant rinktis žiedinius sprendimus.

Speaker also emphasized the importance of cooperation. For example, Levi's partnered with Renewcell, a company that recycles old textiles, to create the first "circular" jeans. Vera Wamsteeker shared her thoughts on waste transfer options, such as integrating used products into the fashion industry.

According to the speaker, all these trends are related to materials and systemic changes, but only about 10% of peer-reviewed articles on the circular economy emphasize consumption and the consumer.

V. Wamsteeker said that human behavior is an essential element of this transition process. Policies and legislation, especially in the EU, are also seen as important factors in promoting circular solutions.

ATEITIS – ŽIEDIŠKA, KAS MŪSŲ LAUKIA?

TEMINĖ STUDENTŲ DISKUSIJA

Sebastian Gawkowski, Gabriela Puławska, Aleksandra Dąbrowska ir Ewelina Dworakowska, Lomžos universiteto (Lenkija) studentai, Ekonomikos ir finansų katedroje veikiančio Jaunųjų verslininkų mokslinio klubo nariai.

Prof. dr. Urszula Widelska, Lomžos universiteto (Lenkija) dėstytoja, Socialinių ir humanitarinių mokslų fakulteto Ekonomikos ir finansų katedros vedėjo pavaduotoja. Mokslinio žurnalo „Marketing i Rynek“ vyriausioji redaktorė. Kelių dešimčių mokslinių publikacijų, skirtų orientacijai į klientą ir santykiams versle, autorė. Daugelio mokslinių tyrimų projektų, įskaitant Lenkijos nacionalinio mokslo centro finansuojamą dotaciją, vadovė ir įgyvendintoja.

Dr. Stanisław Kaczyński, Lomžos universiteto (Lenkija) dėstytojas, Lomžos universiteto Ekonomikos ir finansų katedros darbuotojas bei rektorius atstovas ryšiams su verslo praktika. Vadovas, turintis didelę praktinę patirtį, inovacijų ir strateginio valdymo specialistas.

THE FUTURE IS CIRCULAR: WHAT IS NEXT?

STUDENT THEMATIC PANEL DISCUSSION

Sebastian Gawkowski, Gabriela Puławska, Aleksandra Dąbrowska and **Ewelina Dworakowska**, students at University of Łomża (Poland), members of the Scientific Club of Young Entrepreneurs operating at the Department of Economics and Finance.

PhD Urszula Widelska, lecturer at University of Łomża (Poland), Deputy Head of the Department of Economics and Finance at the Faculty of Social and Humanities. Editor-in-chief of the scientific journal "Marketing i Rynek". Author of several dozen scientific publications focused on customer orientation and relationships in business. Manager and implementer of many research projects, including a grant financed by the National Science Center in Poland.

PhD Stanisław Kaczyński, lecturer at University of Łomża (Poland). employee of the Department of Economics and Finance at University of Łomża. Rector's representative for contacts with business practice. A manager with extensive practical experience. Specialist in innovation and strategic management.

Pagrindinis diskusijos tikslas – parodyti žiedinės ekonomikos vaidmenį kuriant santykius tarp įmonės ir pirkėjo. Diskusijos objektas – vienas labiausiai atpažįstamų mažmeninės prekybos tinklų Lenkijoje.

Diskusijos metu pristatyta įmonė „Biedronka“, kuri Lenkijoje taiko žiedinės ekonomikos principus ir stengiasi mažinti savo paliekamą anglies pėdsaką. Įmonė vykdo kompleksinius veiksmus, siekdama tapti draugiškesne aplinkai.

Dalyviai pateikė bendrą informaciją apie įmonės išorinius bei vidinius veiksnius, populiarumo rodiklius Lenkijoje bei įnašą į vietos bendruomenes. Toliau išryškinimas konkurencinis pranašumas – prekių asortimentas ar kainų lygmuo lyginant su kitomis įmonėmis (pvz.: „Lidl“, „Stokrotka“).

Diskusijoje atkreipiamas dėmesys, kad „Biedronka“ deda pastangas tapti aplinkai draugiškesne organizacija, pavyzdžiui, naudojant perdirbtą plastiką ar priimant tvarius sprendimus, kuriuos įmonė taiko pakuotėse. „Biedronka“ – susijusi su ekologija ir siekia mažinti paliekamą anglies pėdsaką.

The main goal of discussion is to show the place of the circular economy in building relationships between the company and the customer. The subject of consideration is one of the most recognizable retail chains in Poland.

During the discussion, the company Biedronka was presented, which applies the principles of circular economy in Poland and tries to reduce its carbon footprint. The company carries out complex actions in order to become more environmentally friendly.

Participants provided general information about the company's external and internal factors, popularity indicators in Poland and contribution to local communities. Next, highlighting the competitive advantage as a product range or price level compared to other companies (e.g.: Lidl, Stokrotka).


The discussion draws attention to the fact that Biedronka is making efforts to become a more environmentally friendly organization, for example, by using recycled plastic or adopting sustainable solutions that the company applies in packaging. Biedronka is related to ecology and aims to reduce the carbon footprint.

Diskusijoje taip pat kelti klausimai, ar klientai yra informuoti apie šias įmonės pastangas bei ar ekologiškumu grįstas požiūris turi įtakos įmonės pelningumui. Norima išsiaiškinti kaip klientai reaguoja į šiuos pokyčius ir ar tai lemia jų pirkimo sprendimus. Teigta, kad nors įmonės veiksmai yra svarbūs aplinkai, klientams tai gali neatrodyti kaip lemiamas elementas renkantis prekinį ženklą.

Išsamūs tyrimai ir klientų apklausos padeda įmonėms gauti daugiau informacijos bei suprasti vartotojų elgseną tvarumo požiūriu. Matomas aktualumas sužinoti, kurie tvarumo veiksniai yra svarbūs klientams bei kaip tai gali paveikti įmonės įvaizdį rinkoje.

Questions were raised whether customers are informed about these efforts of the company and whether the ecological approach affects the profitability of the company. We want to find out how customers react to these changes and whether this determines their purchase decisions. It was argued that although a company's actions are important for the environment, customers may not see this as a decisive element when choosing a brand.

Extensive research and customer surveys help companies gain more information and understand consumer behavior in terms of sustainability. The importance of finding out which sustainability factors are important to customers and how this can affect the image of the company in the market is obvious.



UŽSAKYMO NR. I-2484
IŠLEIDO KAUNO KOLEGIJOS REKLAMOS IR MEDIJŲ CENTRAS
PRAMONĖS PR. 20, LT-50468, KAUNAS

KAUNAS, 2023